

บทละครร้อง

เรื่องเตาสุ่ม

(พระศิว์รักษา)

สำหรับละครหลวงนฤมิตร

ร. ศ. ๑๓๐

โรงพิมพ์กองทัพอากาศ

บทละครร้อง

เรื่องเตาสุ่ม

แต่งโดย ประพันธ์พงศ์ นามะ

(พระศิวินา)

สำหรับละครหลวงนฤมิตร

ว. ศ. ๑๓๐

โรงพิมพ์กองทัพอากาศ

เลขที่:

895.9112

เลขหมู่:

26 234 20

เลขทะเบียน:

ข. ๑๑ ๓ ๓๒๗

๑๖๐๘๕

บทละครเรื่อง
(พระศรีวิชัย สำหรับนครหลวงสุโขทัย ร.ศ. ๑๓๐)
พ.ย. ๒๕๒๑

ตัวละคร

- ๑ นายโถม เจ้าผู้ไธส อายุ ๒๗
- ๒ หลวงธรรมวันต์ ราชบัณฑิตยสถาน อายุ ๕๒
- ๓ เจ้าหนบ บ่าวนายโถม อายุ ๓๐
- ๔ คุณแม่ยม ภรรยาท่านหลวง อายุ ๔๘
- ๕ แม่อาสิน ตัวทนต์ทักแถม อายุ ๔๒
- ๖ ฉอฉน หลานสาวของแม่อาสิน อายุ ๑๘
- ๗ ชุนตัมค เมืองราชบุรีสหายนายโถม อายุ ๓๖
- ๘ ยายอ้อม บ่าวแม่อาสิน อายุ ๗๐
- ยังมีหญิงชายชาวบ้าน ตำรวจภูธร แด่เดี๋ยน
- กับบ่าวหลวง ธรรมวันต์

ชุดที่ ๑ (ตัวที่เสียว) ฉากท้องถนนเมืองราชบุรี
มีประตูบ้านแห่งหนึ่งตัวละคร มีนายโถมกันร่วมพรเด็นมา

มาถึ หวด ๑ (ถูกคู้) ชายเจ้าชู้, หรูถึอ, ชื่อนายโฉม
 กำถังไค้ม, ะนั้เก็ยว, ไม่เหตึยวหถัง ยังเป้นโสตร์, ถึงโถด,
 โดยดำพัง ด้วยยามตรุศ, หยุดยัง, ช้างออพฟิศ จึงออก
 มา, หาญาคิ, ราชบุรี สามวาครี, ทวีสุข, ปลัดปลุกจิตร
 ไปเทียวเขา, เข้าป่า, ไม่ซาคิด ส้มคอบนิตร, ยิงนก, แดคกปลา
 วนันัน, พรอเ็น, เพื่อนเดินฮาด สมตลาค, ราชบุรี, ดินักหนา
 เก้มว่มไคร, ได้คััน, ถักันมา ถักันอายฮา, ทิตยว้า, เร็งเผากาย
 พอเถยวตรอก, ออกลนณ, ผู้คนเกดียง กำถังเทียง, ผ่านแผด,
 แดงแดบ่าย เห็นสาวน้อย, เนื่อเหลื่อง, หนึ่งเยองกราย
 แทบถลาย, รั้นเหลื่อ, เหลื่อซิก ๆ ๆ ๘ คำ

สามเส้ว ๑ (โฉม) ชาวราชบุรี, นี้ไม่หยอก, ออก
 สดวย ๆ สาวสำรวย, สรวดระวี, กระจักกระจิก แต่จิริต
 พิจลไม, ไมริก ๆ วัจกัแต่ง, แดงพลิก, เหมือนชาว
 กรุง ไม่คัคณ, แต่กัคณ, พอส่มหน้า ทั้งเลื่อผ้า, เรียบร้อย,
 ษน้อยมุง เจ้าไปไหน, มาหนา, นำพยุ่ง จะสัคัง, เดินหนึ่,

พี่ๆ ไร เราเป็นชาย, หมายถึง, ตัวด้วยส้ม นี่ก็ส้ม,
ปล่อยตัว, แด่ผ่าใหม่ ไม่มีหมวก, ไม่มีร่ม, ระวังใจ
จะนั่งไหว, ฤทธิ, คิตุ (ถูก) เจ้าหนุ่มน้อย,
ขมขื่น, เดินเข้าใกล้ บังเงาให้, ตัว ส้ม, ร่มรังสี
เจ้าซังก, จักได้, ก็ใช่ที่ ทำรี ๆ, รอ ๆ, ร้อยพัน
(โฉม) แด่ร้อนครัน, ฉันช่วยกัน, ร่มให้แม่ (ฉอ้น)
โอ้ยมาแต่, ไหน ๆ, ไซ้พั้งจัน ขอบใจนาย, แด่บ้าย,
พระพรายพริ้ม ฉันเดินริม, ร่มคัก, นึกสบาย ประทาน
โทษ, โปรดเท่านั้น, กันลำบาก ใจฉันอยาก, ตากเล่น,
เช่นเคื่อนหงาย (โฉม) เดียวจากลับ, จับไซ้, ได้ระคาย
น้ำที่ชาย, ก็ต้อง อด, ช่วย สัก (ฉอ้น) ข้างเถิดจ๊ะ,
มีอะไร, จะขอฟัง นี่ไม่ถึง, แก่จะช่วย, ฉันช่วยนี้ (โฉม)
หัดนอนกลัวชื่อ, ถอดกลาด, ราชบุรี ว่าฉัน, มีฉัน, กันร่วมเคียง
(ฉอ้น) ไม่ใช่ไม่ใช่, ไล่ความ, จะขาม ใคร ขามทำไม,
เพื่อนมนุษย์, ช่วยดูแลเพียง เราเป็นหญิง, อ่อนแอ,

๕ ได้ยวสวาคี
ไม่แค่เคียง พงชายเคียง, ชันสบาย, จะอายใคร
(โถม) ถ้ากระนั้น, ฉันทก็ไม่, มีอะไร ส้มก็จะ, ดั่งบ้าน,
แม่ค่านไหม (ฉอฉน) ถนนหลวง, ฉันทจะล่อง, ห้ามหวง
โย นายก็ไป, ฉันทก็ไป, ไปด้วยกัน ฯลฯ คำเจรจา (นายโถม
ชวนพูดโน่นนี่ตื้นตื้น) เจ้าก็ตอบฉะฉาน ไม่กระดากกระเดื่อง)
ข้อธรรม ๑ (โถม) ประทานโทษ, โปรดนิค, แม้น
ผิดพลั้ง มีเพื่อนยาก, ผากฝ้าง, ฤยังนั้น (ฉอฉน) มีถมไป,
ไม่ว่าใคร, เพื่อนทั้งนั้น เขารักฉันท, ทั้งบ้าน, ทั้งย่านนี้ (โถม)
ไม่ใช่หล่อน, เพื่อนนอน, เพื่อนกินนะ (ฉอฉน) ไม่มีอะไร, อยู่
แต่อา, ประดาประดี พี่สาวอยู่, อำพระวา, กับสามี น้อง
อยู่กับ, แม่ชี, ที่ในกรุง (โถม) ฉันทไปมา, หาได้, มั่งไหมจ้
(ฉอฉน) เจ็บใจจัง, แม่อา, ไม่กล้ายุ่ง ฉันทอยู่เดียว,
เปลี่ยวจน, คนผจญ ทุกวันมั่ง, เย็บเสื้อ, เหลือเพียงตัว
(โถม) เคยๆ ไม่, ใช่ว่า, มักจะเมื่อย (ฉอฉน) ฉันทกับ
ร้อย, ฤทธิเพียร, จนได้ ยนหัว (โถม) ใช่ว่า มีมือ, หมุนกลอง,

ไม่ต้องกลัว (ฉอห์น) อยู่ฉนกกตัว, เมื่อยมือ, ดอไม้ไผ่ (โฉม)
 หด่อนเย็บเสื้อ, อย่างใหม่, เปนไหมทยา (ฉอห์น) อื้อเย็บย่า,
 ขายคดอง, ต้องไฉมย (โฉม) ชาวบ้านนอก, กะบางกอก,
 ออกไม้ไผ่ (ฉอห์น) ไม่ใช้ดุ้น, หุ่นไม้, จิตรใจไม้ (โฉม)
 โฉย ขอโทษ, โกรธฉน, ว่าหยันเย็บ ไม่ใช้เถย, ฉนชม,
 สมารศรี (ฉอห์น) ชาวบ้านนอก, ปอก ทุกยอ, ชุ่มคอดี
 (โฉม) ดูเอาซี่, เหมว่ายอ, ผิดพอเที่ยว ๆ ๓๒ คำเจรจา
 (เย้ายว่ กัณฉนทเข้าทุกท)

ฉมเด็กคด ๑ (โฉม) ฉนบุญตบ, พบหดอน, ส้ม
 พรกรัน (ฉอห์น) บุญ ของ ฉน, พบ นาย, ช่วย หาย เปดีย
 (โฉม) ไม่ขอถ่ม, ปดิมจิตร, มินิตเตยว แม้นมาเที่ยว,
 ครา ได, จะไปเยื่อน (ฉอห์น) ขอบใจนาย, หมายฟัง, เหมือน
 หนึ่ง มิศร์ ฉนก็คิด, อยากประจบ, คบเปนเพื่อน (โฉม)
 ขอหนะจะ, รัก กัณ, อย่าพ้นเพื่อน (ฉอห์น) นายไม่เจื่อน,

๖ เลี้ยวส้วก
ก็ไม่จ้าง,ถึงต่างเมือง ฯ & คำเจรจา (แต่คงคิดว่า
มีพระจิตร์มีพระใจ ต่อกัน มา ถึง ประ ตู บ้าน)

ต้นเพลงนี้ ๑ (ฉอ้น) ถึงบ้านฉัน,ฉันตา,ชุกด้าห์
ส่ง ขอบ ใจนาย,ฯ คง,ไม่ลืมเรื่อง (โฉม) ในชาตินี้,
มีแต่ตาย,วายช้าเื่อง มันยังเปน,เชื่องเคื่อง,ก็ขอมาฯ
๒ คำ เจริญ (เจ้าตาไว้อาไโดยจะเข้าประตู โฉมยื่นคดถึง
แต่อยู่)

ขวัญอ่อน ๑ (ฉอ้น) ดืมตามซื้อ,คือไป,ก็ไม่ลืม
ดูที่ร่ม,มีหนังสือ,เขาถือง่า อ้อซื้อ หลวง, ธรรมวันต์, นั้น
เปนตรา ดืมเจ้าคะ,เจ้าชา,ด้วยน้าอายุ ฯ ๒ คำ เจริญ
(แก้เก้อตาหลบหายเข้าไปในบ้าน)

โยนดาบ.๑ (โฉม) โอ้มีวปดืม,ดืมตาม,ถึงนาม
เจ้า ครั้นจะเข้า,ไปถาม,คว้ามเดี่ยหาย โน่นๆ แน่,แม่นั้น,
คิ่นมงาย เห็นป้ายหมาย,ซื้อเจ้า,พอเข้าใจ เกิดมา

เดาส้ม

๗

เยื่อน, เตือนหงาย, สบายๆ ได้ชวนคุย, คำนี้, ยิ่งดีใหญ่
หัดอ่อนเห็น้อยมา, ถ้ำขึ้น, ต้อนไป ไหนจะได้, หนึ่งหนึ่ง, ตม
ตั้งปอง ๗ & คำ เจรจา (คิดจะกลับที่พัก พอพบ
เสมียนในกระทรวงกะเล่อกะตำมา นายโถมตกใจถามว่า
จะไปไหนกัน เสมียนกระหืดกระหอบตอบว่า เจ้าคุณใช้มา
แม่เที่ยงตามเสด็จ แทบตายส่งจดหมายให้ นายโถมรับ
อ่านแฉกถอนใจหน้าเมื่อย)

กระบอก ๑ (โถม) อยู่จริงเรา, จะต้องเข้า, ไปบาง
กอก ข้างบ้าน นอก, ฤกษ์ยัง, กำลังห้วง ครั้นขึ้นชัด, ผิด
เพี้ยน, บั้วนเขียน ดวง เจ้ากระทรวง, ทราบไป, จะได้เรา
(เสมียน) คุณพระยา, มาออฟฟิศ, หงุดหงิดคุณ กำลัง
วุ่น, เมืองแพร่, เรื่องแก้เก่า เสมียนผู้, อยู่ก็คน, คั้นดำนาน
ไม่ได้เค้า, จดหมาย, นายเก็บได้ (โถม) ถ้าเรากลับ, รถเย็น,
เห็นจะทัน (เสมียน) ต้องผูกพันผด้น, ดัก หน้อย, หน้อย ไม่ได้

๗ เลี้ยวต๋าวดิ
(ลูกคู่) ห่วงเวียงคัว, กถัว นาย, ระคาย ใจ เต๋มย่นตเม้ง,
เว้งใหญ่, ไม่ร้อบ ๗ ๖ คำ เจรจา (เต๋มย่นเว้งนายโฉมจำ
ไปทั้งแสนอาไธย แต่ต๋อจะอยู่ได้ไหว พอเตียงเหะหะ
คำรวจึงก็)

ปีติมาน

ชุดที่ ๒ (เกี่ยวหนังสือ) ฉากใน คึกนายโฉม ใน
กรุงเทพ ฯ ตัวละครมีนายโฉม

แปลกหู ๑ (โฉม) ไช่ยกถุ่มจิตร, คิตรราช, การนัว
จะหลบตัว, กถัวมิด, คิตรระย้อ ตัวอยู่นี้, ดองมี, หนังสือพัก
แม่ขึ้นพอ, ใจตอบ, น่าชอบใจ คึกเกินหวัง, ตั้งถูก, ให้ผูก
จิตร อย่าให้ขาด, ราชะกิจ, อยู่ซิดไถ่ ภาทาบทาม, คร้าม
ขึ้น, หลงคั่นไป ไม่กล้าไซ, ทรวงโฉม, โถมฝากรัก

เจ้าตอบเอง, เจ้าไม่เกรง, แต่ไม่อาย ขอฝากกาย, ฝากชีวิต,
คิดต้มก็ ประณีประนอม, ยอมวิวาท, ตามภักดี สุดแต่จัก
กระฤกษ์, เด็กคร้ามกลัว ตอบกันไป, กันมา, นำหัวรอ
ประจําประจ้อ, เจียนเจียน, เบนเมี้ยวฉิว แต่หนังสือ, ลือใจ,
มิใช่ตัว เจ้ายังนัว, เนี่ย คัง, คลั่งอาไธย เกิดสงคราม,
งานหมด, เหลืออดจิตร์ โฉมขอคิด, เยี่ยมชื่น, ฝันไม่ไหว
มันเหมาะท่า, โฉมจะพา, เข้ามาได้ ด้วยกันใน, กรุงอยู่,
เป็นคู่เรา ๆ ๑๐ คำเจรจา (เขียนหนังสือนี้ว่าสงคราม
จะไปหา อยากอยู่ด้วยกัน ฟังไปด้นัยเป็นแม่สื่อ คึก
คนองใจ ขณะนั้นเจ้าแหบกลับมาบอกว่าขุนต้มก็เมืองราชบุรี
มาหาเคยบิต หนังสือสอน ให้เชิญมา รับรองดีอย่าง
สนิทสนม)

โฉมออก ๑ (ต้ม) ฉาบักเพื่อน, เกดอันครม, ขอ
ถามหน่อย หมุนนาย, หายหงอย, ไม่ค่อยเหงา ซาคี
เจ้าชู, ผู้หญิงงาม, ตามเหมือนเงา จวนจะเข้า, หอแห,

แม่ๆ ยี่ (โฉม) เหลวๆ น่า, มหาสเดา, เซตา อะเกดอ
 พัง ใคร หดอก, ออกเพื่อ, เมตอผุดงผัดง ผู้หญิงเงา, นั้น
 แดเรา, ประจำรัง หาดานแม่คั่ง, ชิดา, พระยาโคม(ส้มค)
 คัวแม่คั่ง, กระม้งนำ, ยอโยโย โดงออกไว้, จ้อหวอ,
 แด้วพ่อโฉม ยอว่าชลาดชดัก, อักกะทัก, ครัก โครม มิ
 โย โถม, ทอดคัว, กตวั กัณโย (โฉม) ที่บุพเพ, ดันนิศา,
 รักราชพรี เขาไมตรี, กัณจะขึ้น, ผืนไม้ไหว (ส้มค)
 เปนม้งคะดา, ก้าม้ง, ที่ซึ่งใคร นึกว่าเด่น, พระอะไย,
 ให้คนคู้ (โฉม) ไม่เห็นชั้น, ต้อกัน, ไม่เสียหาย ดันชาติ
 ชาย, ชาตรี, ต้อมมีคู้ (ส้มค) กัณจะช่วย, ขวยพร,
 ใช้สอนครู มิโยหนู, กัดข้าง, ไม่วางควาน ๆ ๓๐ คำ
 เจรจา (ขุนส้มคก็เฆาะเฝ้านายโฉมก็อดเจ้าฐ
 คิดผู้หญิง เถยถามข่าวถึงบ้านท้ายตลาด ขุนส้มค
 ว่าเขาคั่งหาแก่เท่านั้น โฉมเลยอดว่าเกี้ยววันเดียวคิด
 ส้มคเฆาะ ๆ ยอ ๆ แด้วก็ตาไปโฉมคุดอดบ่าว)

ชั้นพตบ ๑ (โถม) ฉาแม่ขึ้น, คั้น โถม, โศมนะศ
 รัชต์ ๆ, เทียวหนา, นำ สงสาร ไม่เอื้อน ขาย, หมาย
 แดง, จะแต่งงาน อด ขาวบ้าน, แล้ว ตลาต, ราชบุรี
 ไม่เห็นเสีย, เมียสาว, ขาวบ้านนอก เขามั่งมี, ด้อย,
 วัชระมี รูปก็สวย, รวยอยู่, เชื้อผู้ดี เมียเช่นนั้น, หา ได้,
 ง่ายเมื่อไร. ๖ คำเจรจา. (เห็นชอบต่าง ๆ ว่าสงครามที่
 นี้จะต้องออกไปนัดแต่งงานให้จงได้ เขียนหนังสือ
 ต่อฉีกแล้วว่าจะไปทั้งไปรษณีย์ พอเจอไปรษณีย์บรรณ
 เขาหนังสือมาส่ง ก็ฝากไป หัวข้อดีใจว่าไม่ใช่ใคร
 คงจดหมายแม่ขึ้น ฉีกออกอ่าน.)
 อ่าน. ๑ คิดถึง โถม, ไทรมันส์, อัดสั้น หัวอกขึ้น,
 ฝันหัว, ยังไม่ไหว คอยใจจิตร, ใจจอก, หวด,
 รถไฟ มาที่ไร, ขึ้นขง้อ, ไม่เจอเลย นายโถม
 แกดัง, แต่งหนังสือ, มาสื่อรัก แล้วละจก, แกดังเจื่อน, ทำ
 เชื้อนเคย, ยิ่งท่าแห, แดดิน, ดันสเบย โอ้กรรมช้อย,

กรรมขึ้น, สู้ฟันควญ แม่นอปปี้ศ, บัดส่ง กรานต์,
 วานอย่าอั้ง ขึ้นคิดถึง, หนักหนา, มาด่วน ๆ ทั้งจะนัด,
 จิตวิหาห์, เพลาจวน โคม ไม่ควร, โยกโย้, โตโรโต
 เร มีใช้ขึ้น, เห็นว่า, ไปหาโคม นี่โคมโคม, หาขึ้น,
 ขึ้นเล่นห์ ขึ้นตอบรัก, โคมจัก, ยก โยเย ขึ้นในเน,
 เช่นนั้น, โกรธกันเฮย ๆ ๘ คำเจรจา (โคมหัวร้องจบจด
 หมายร้องไปชี้ไปชี้ ขึ้นใจของพี่ ดังกรานต์นี้และ
 แดงก็หัวร้องอีก ๆ ๆ ๆ ก็)

ปิดม่าน

ชุดที่ ๓ (ถัดวิสาสะ) ฉากในเรือนแม่อาขึ้นตัวทั้น ทัก
 เมืองราชบุรี ตัวตกรมี แม่อา แต่งตัวเกินอายุ
 ปั้นคดถึงนอก ๑ (ขึ้น) ไร่ข้างคุย, ญุณาย, ยอด
 นายโคม ทำโครม ๆ, ซาญไชย, ใครจะเหมือน ไม่รู้จัก,
 มักจ้, อยู่ที เรือน มา ดักเขื่อน, เขื่อน เห็น, ออกเดินรัก
 ไปรสนี้, วีแรว, หาแม่ขึ้น ฤทธิที่คั่น, คนงาม, เหลือ

ห้ามหัก ถ้ามาย ช่อม, ร่วงกัน, นำชนนั ใครรู้จัก,
 มักเล่า, ว่าเขาคี ครั้นจะบด, ตัดเอาโดย, ให้สังเวช
 จะเกิดเหตุ, ฆ่าตัว, ชั่วบั้น ธารารัก, หักไหว, ฤๅใจ
 ออกปรานี, จึงตอบ, ตอบเอาไว้ ยิ่งเอาใหญ่, ไปรสนี้,
 ไม่มีพัก ดุยงหนัก, ขึ้นทุกวัน, เล็ดหมั่นได้ ว่าส่งกรานต์,
 รานจะมา, ฝากเอาโดย เรายังไป, อยู่บางกอก, ออกดี ๆ
 ไม่รัก, ชัยไม่รัก, คงรักใคร่ คงได้รัก, ผลักไหว,
 ฤๅใครนี้ ไม่เพนกิน, ไม่เพนนอน, ร้อนฤๅดี ที่ดิบดี,
 วันเนา, เขาคงมา ฯ ๓๐ คำเจรจา, (คิดกระตือรือร้นเหี้ย
 เรือนแต่ง ตัวบั้นจำบั้นเจ้อ)

ศกปลา ๑(ขึ้น) โย้ยมีผิว, กัดวแต่, จะกวนกอด พุด
 ดอก ๆ, ออกแอม, แบนนาสา รุบไม่รู, จักกร้าน,
 ว่าคาญน้ำ สักอกล้มใจ, ไขว่คว้า, หน้าไม่อาย เดียว
 ก็ยุ่ง, เข้มมั่งไม่รู้จัก ไม่ว่ามีค, สว่าง ดวน, ใจฉันทาย
 จูจู้จู้, กระตือ, ไม่มีคตาย สันชาติชาย, ละอูยฉิน,

หวั่นจริง ๆ ไหน มีตุก, ผูกบ่วง, เปนห่วงตุก ไหน จะถูก,
 ผัวยุ่ง, ชวนหนุงหนิง ยิ่งทำเคย, เคยตัว, ยั่วหนุงหนิง ยิ่ง
 คุ้งคัง, ต้มต้มมัด, ยิ่งรังค่อม อยู่คนเดียว, เดียว, ชน
 พี่เมา พ่อผัวเค็ด้า, คดอเค็ดย, เมีย คงผอม แค่นิจจริงจัง,
 พลังปาก, ยอยากไปยอม สู้ อ้อมค้อม, กัดบคำ, ต้อง
 จำทน ๆ ๘ คำ เจรจา (ยาย อ้อมแอมมองซ้อนว่า
 แก่ตณหาสต์ พอนายเห็นเข้ามา ประจบประแจงประจ้อ
 ประแจให้ถูก ใจตะบันแต่แกเซถายอ พลาดไปบ่อย ๆ
 ในที่สุดขึ้นแต่งเพลงยาวเร้ายาย อ้อม ช่วยแก)

อ่าน ๑ ตำราแต่ง, แจ่งจิตร, ที่คิดถึง เมื่อไหร่
 จึ้ง, จะมา, หาซักหน รักผู้หญิง, แล้วไม่ทิ้ง, ตั้งกังวล
 ก็ต้องจน, ใจค้ำ, อยู่กลางคัน นัดส่ง กรานต์, ถึงส่ง
 กรานต์, ก็นานนัก ทั้งคนรัก, หองฮาไถย, เพื่อใส่ส้น
 ว่างวันไหน, ขึ้นรถไฟ, ไปสักวัน กัดบให้ทัน, รถเย็น,

ไม่เป็นไร ๗ & คำ เจริญ (กำลังหัวร่อต่อกระซิก
กันอยู่ พอฉอนหุดานสาว โผล่เข้ามา ท้าถามว่าอะไรกัน
กบฏเกตุอันแก้อ้อ ๆ ก็พอ)

ปีติมาน

ชุดที่ ๕. (มานะคณิง) ฉากในห้องสาวฉอนเมือง
ราชบุรี ตวัดคร มีฉอนหนึ่งว่าฟัง
แม่ ไบไบ ๑ (ฉอน) ไฉนหลวง, ธรรมวันต์, เถยงัน
หาย ไม่เยี่ยมกราย, ฉอนฤๅ, หนังสือให้ รักก็รัก,
ไฉนจัก, หักขาไฉน อ่อนรู้ใจ, ได้ดี ๆ, ไม่มีแคลง
คงจะติด, กิจจา, ศาตาหลวง ไฉนคงหวัง, สาวรัก, มิ
พักแห่ง น่าจะใช่, ไปรสนี้, ไปชี้แจง ให้แต่ยง,
ใจเขา, ว่าเราเคือง. ๗ & คำ เจริญ (แต่แต่งหนังสือ
ฉอน พอยายอ้อมเข้ามาบอกว่าแม่อาสินเรียกฉอน
ตั้งหนังสือให้วาน ไปทั้งตัวแล้วก็เข้าโรง)

หนังสือ ๑ (อ้อม) เขียนหนังสือ, เขียนหนังสือ,
มือไม่หยุด ฉาเข้าชุด, อาหุดาน, คางร้านเพื่อง เลี้ย คำ

ไบ, ไปรษณีย์, ที่ตะเพอง ไม่กตวเปิดอง, ละติเหอ, เพ้อ
 ผู้ชาย แม่อาช่น, ต้นชยอก, ออกนอก หน้า ข้าง หาดน
 ษา, ยัง ไม่ ค่ำ, กต๊ายาย กู กั๊ว, ต่ายต่น, กตอบาย มี
 แต่เรื่อ, ผู้ชาย ผู้ชาย, ผู้ชาย ไฮ้ย ๆ & คำ เจรจา
 (ยักหน้ายักตา ชอนบน จับบน เจอ จนมพอบ กั๊พอ)

ปีตมาน

ชุดที่ ๕ (หึ่งหวง) ฉากใน ตึกหลวงธรรมะวันต์
 ในกรุงเทพฯ ตัวตกรมีคุณแม่ยมภรรยา นั่งทำงานอยู่มี
 ไปรษณีย์บุรุษ เชื้อเข้ามาส่งหนังสือ คุณแม่รับได้ก็เพ็ดว่า
 ใจเด็กเข้ามาถึง ในห้อง ในหับ เขาเถียงว่าข้างนอก ไม่
 มีใคร ครนเขาจะ ไปเรียกมาถามว่าซัก ไม่เคยไปรษณีย์
 ทำนหลวง ไม่อยู่ ยังจ้จะทำยังงิ ตานั่นว่า ยายฉีก
 ก็ ได้ คุณแม่ โกรธว่าแต่เกิดมา ไม่มีใครเคยเรียก
 ยายตาเพี้ยได้พอจะ ไปก็เรียกมาซัก เรียก ๆ ได้ ๆ
 เปนหลาย ครั้ง จนตา ไปรษณีย์ โกรธไปเตี้ย จ้งฉีก

อ่าน ๆ โดยหนักใจไม่เข้าใจว่าการ ร้อนเย็นเห็นสัตว์หลัง
ชื่อผัว

อ่าน ๑ นี่อักษร, นอ้นสาว, คราว คิดถึง ยิ่ง
คณิง, ก็ยิ่งให้, อาโดยโหย จน ชุบผอม, ตอมจิตร,
เพราะอด รอย เจ็บข้าวหาย, ปราย ไปรย, ที่ไม่ มี
หลวงธรรมะวันต์, สนิญา, ว่าแจ้ว ๆ ดิมเลี้ยวแล้ว, ฤ
ดู, ไม่สู้ดี แต่คอย ๆ, น้อยใจ, ฉาไม่ตรี เปนไม้ดี,
ตรีแทง, ให้แทงใจ วัน พบกัน, นิดฉัน, สาระพัด
ดีหัด ๆ, เทียวพี่หลวง, คิดบ่วงไหน จึงจะเคย, เคย
ชา, ไม่มาไป ฤากตัวใคร, มันจะโกรธ, ชื่นใจหัย
มา ไหนว่ารัก, ไหนส่มัก, จะตกแต่ง ถูก อีแรง, โฉม
ไป, ฤาใจชา ถ้าพี่หลวง, ดวงมิด, ผิด สนิญา ไม่มา
หา, ที่ตลาด, ราชบุรี เปนเด็กกัน, ขาด กัน, อีนันโกรธ
อย่ามา โทษ, อย่ามาแทง, ว่าแทงหนี มันฮาโดย,

๑๘ หิงหวง
ขึ้นรถไฟ, ไปพวงนี้ ฌอน ของพี่, หดวงคั่น, กิดกั้ง
เฮย ๗ ๑๐ คำเจรจา (คุณแม่โกรธเป็นไฟแต่อยู่มา
แต่สาวจนแก่ไม่เคยคบผู้หญิงวังเวือ มีน้ำอ้างเหตุไป
ราชพรีนัถ ไปติดผู้หญิงเท่านั้นเฮ้ง.)

อกโครง ๑ (ยม) บอกไปตู, วัดโบราณ, ฉาท่าน
หดวง ฉลาดดวง, หดอกกู, ฐูไม่กั้ง ที่แท้บิด, คิค
ผู้หญิง, คาปดิงตึ้งมีน้ำท่า, อั้ง กะกั้ง, โกรธซึ่งดวง ไป
ราชพรี, ที่ไร, ไซ้เงินมาก ครั้นออกปาก, ทัดทาน,
อ้าง การหดวง ไปค้างคั่น, ตื่น มา, หูดากดวง อีก
กรวดถ่วง, ได้พุง, นุงตุงมา ๗ ๕ คำเจรจา (ถ้าถึง
เคียด ฟอด ๆ ก็พอหดวงธรรมะวันต์กัถับจากหอมณเฑียร
ธรรมถาม ว่าอะไรกันก็ ถูกเพี้ย ใหญ่ โยนหนังสือ ให้อ่าน
ท่าน หดวง หัวว้อ)

ฝรั่งควง ตั้ ๑ (หลวง) ถูกใครดื้อ, คอแหว, คุณ
 แม่เพื่อ ส่นุกเหอ, ส่นุกแฮ, แกหึงสา อยู่ด้วยกัน,
 ตังแต่หนุ่ม, คุ่มชรา ฟัง จะดำ, แตกมัน, ชันเค็ม ทน
 (ยม) ฉาย้อน ย่า, ทำเพลง, นักเลง โศ พด โยโส,
 แก่หน้า, เหมือนบ่าบ่น อัดัก ดาน, ดำตันต้อ, ถึงมือ
 คน สับปะคน, เจียมเจียม, ไม่เจียมกาย (หลวง)
 ทำปาว ๆ อายชาว, บ้านเขามั่ง เอาแต่คตัง, หลง
 เขา, ถูกเขาขาย สางจนแก่, แกไม่เคย, จะเวยววย
 นิงเถิด ยาย, เชื้อข้า, แด้วอย่า อั้ง (ยม) ใครซื้อหลวง,
 ธรรมะวันต์, ละท่านชา (หลวง) ข้าเองข้า, เองยาย,
 จงหายหึง (ยาย) ใครไปราช, พร้ โจน, จนโคนตัง
 (หลวง) ข้าเองตัง, ตันไป, จนได้ คี, ร่มแพรหาย,
 ข้าก็ หมาย, หายแต่ร่ม มีหน้า อม, พนมภพิต, นำบัต ตี
 ไม่เคย จัก, รักใคร, ใครรักที่ เกิดมามี, เมียหน, ก็คนเดียว
 (ยม) โยยอย่าแหว, แก่เกี้ยว, พุดเดียวตค ช้เกี้ยวหนึ่ง,

พังปด, งดประเดียด ชื่นรักไฟ, ไปราชบุรี, เดียวนี้เขี้ยว
จะขอเหนียว, ตระหนักรู้, ให้สำใจ โยัยสัญญา, สาระพัด,
จะนัดแนะ ข้างอื่นแต่, แด่ฉัน, กิ่งอนใหญ่ (หวง)
นี้ไม่เชื่อ, ไม่ถือ, บ้างหรือ, ใจ สบได้, จะเคยไป, ก็ไม่มี
(ยม) ไม่ขอเชื่อ, เหลือมือ, หนึ่งล้อยัน ยังจะคืน, คือดวง,
ตาหวงนี้ ผากได้ด้วย, เกิดศากร, เจ้าชู้ดี พอพวงนี้,
เกิดเป็น, ได้เห็นกัน ๆ ๑๖ คำ เจรจา (ท่านหวงอธิบาย
อย่างไรคุณ แม้ก็ไม่เชื่อว่าฉันจะวานเขาจดหมายไปคำ
เสียพักหนึ่ง พวงนี้จะไปเอง กระทั่งทำเข้าห้อง ร้อง
ตะโกนเรียกยายเฉิบ ๆ มาเขียนไปรษณีย์ให้กูที่)

สมิงทองมอญ ๑ (หวง) ไม่ได้การ, ส่งสารเขา, คน
เขาที่ชื่อ ส่งหนังสือ, ไขว่สำนัก, ชักให้ฉัน ถูกกรรม, ยาย
คุณแม่, ไปแล้วฉัน เขาจะฉัน, จันทก, ตกใจกลัว โทรเลข,
เบิกไป, ให้รู้ก่อน แล้วเราย้อน, ไปจะมา, ว่าเปนนึก
หนังสือ ส่ง, หลงรู้, ให้รู้ตัว เดียวจะมัว, กาหนดคนละ

ดวงรู้

๕๓

ทาง ชัดชรัย, รายร่ม, จะส้มเค้า มีชื่อเรา, บักใหม่,
ไว้ข้าง ๆ ใครเก็บได้, ไปทำ, เปนอำพราง จนตัวนาง,
สาวถ้อ, ว่าชื่อชั ๖ คำเจรจา (ก็จดหมาย โทรเลข
เรียกบ่าวให้เอาไปค้ บ่าวว่า คุณแม่ก็ให้ ไปทิ้งหนังสือ
ฟังมา ท่านหลวงก็เตรียมจะตอบไปรถไฟ ขอโทษ
เขาด้วยเมียไปตำเปด้า ๆ คุณแม่ร้องให้ร้อง ห่มทลึงมาว่า
จะไปไหนอีก ก็แก้อุบอับก็พอ)

ปีค่ม่าน

ชุดที่ ๖ (ดวงรู้) ฉากในเรือนแม่อาช้นเมื่องราชบุรี
ตัวตกรมีแม่อาว่นกระเห่อหาชั อยู่

ชมตลก ๑ (ช้น) วันนั้นหนอ, พ่อโฉม, จะโฉมมา ยาย
อ่วมชา, ยายอ่วมชา, น้าอตุ (อ่วมออกช้น) ช่วยเก็บ
กวาด, สอาดที่, ที่ประตู เอาผ้าชุบน้ำ, ดูให้ดี หาชองว้าง,
หวาน ๆ, รองพานนาก ไหมเก่าหมาก, พลุค้อ, อ้อบู้ ทั้ง
น้ำเขียว, น้ำแดง, จัดแจจซี่ ยายช่วยท้, หนะชยาย, ยาย

เขายับ ๑ & คำเจรจา (แต่งตัวพลงยืมหัวคอยมอง ยาย
ข้อมึงเข้าคึงออกประเดี้ยวหน้าคิ่น ตาคิ่นหอบเฮือฮ่า
เข้ามาบอกว่ามาแล้ว ๆ แม่ฮ่าขึ้นรับต้อง กระจากผิด หน้า
ไม่ทันแล้วก็พอ หลวงธรรมวันต์ โผตเข้ามาค่านับ)

คอยพระธาตุ © (หลวง) ประทานโทษ, โปรด
อะไย, ใครไหนมี ฉันทน์กั, จดหมาย, ส่งกลายลับ ฉันทน์
ร้อนใจ, จิ้งใต้, มาค่านับ เพื่อขอรับ, ประทานโทษ, โปรด
เมตตา (ขึ้นรีเข้าไปยกแขน กอดคอ) เท่าที่เขียน, เพียร
แต่ง, ก็แจ้งจิตร์ มีควรวคิด, ถ่อมตัว, ถั่วโทษา รู้ว่า
รัก, ถั่วมิพัก, ต้อง พุดจา จะวิวาท, วันไร, ตามใจปอง
(หลวง) หามิได้, ฉันทน์มิใช่, จะ (ขึ้น) ไม่รัก ก็ประจักษ์,
จริงใจ, ใช้ขัดข้อง ไม่รักใคร่, โยให้อยู่, เปนคู่ ครอบ
เพราะปรองคอง, ถ่มงาน, จึ่งตามคำ (หลวง) ประเดี้ยว
ก่อน, แม่ฮ่านจำ, (ขึ้น) ขยาหน้าคิ่น ฉันทน์ฮ้อฮั้น, เรียก
ฉ้อฮั้นฮ้อนจะข้า (หลวงบ้อง) ยายนี้บ๊า, เซอมา, ผิดทำฮั

เขาเถิดท่า, ใจดี, ที่อะไร จำแม่นขึ้น, คนอื่น, ดอกล้ออัน
 น้อย ดาวหล่น, ขึ้นนี้, ฤา มิใช่ (ขึ้น) มัวตถาน, เรียก
 หลาน, เปนน้องไป ไปพูดถึง, เขาทำไม, ก็ไม่รู้ แม่
 คิดถึง, เหมือนหนึ่ง, ใจ จะขาด เขาแต่หวาด, วิตถ, จน
 อดสู รับประทาน, หวาน ๆ, หรือหมากพลู อ้อดูบับ, หรือ
 ก็ควร, ฉนั้นมวนเอง ๆ ๓๒ คำ เจรจา (แม่อา ก็เหมาว่า
 คูนัน ของตัว ท่าน หลวงก็ฝึกแน่นว่า บ้าเตียง อัดอัด)

ฝรั่งเทศ ๐ (หลวง) ประทานโทษ, ไปรตนิด, ผิด
 ตัวแน่ ฉนั้นกับแม่, เขาจะเซาะ, ไม่เหมาะเหม็ง คนอื่นแน่, แม่มัน,
 ง่าฉนั้นเกรง จะสับต้น, อดเวง, เตี้ยเพดงง (ขึ้น) โอ้จุด
 หมาย, ถายมือ, หนึ่งสี่อมี (หยิบ) ดู ๆ ชี้, คำมัน, ท่าน
 อย่าหลง (หลวงดู) ไซ้ของ ฉนั้น, นั้นอย่ามัว, ผิดตัว
 ตรง ฉนั้นเจาะจง, หาฉนั้น, ย้อนเข้ามา ๆ ๔ คำ จรจา
 (ขึ้นรู้ ตักแก้อ สอบ ถายมือก็ผิดกันจริง เถยฮาย

ยาย อ๋อม มาประจ้อประแຈ้เชิญรับประทาน นายพาดคำได้ไป
แกก็นึกว่าแกจะขัดคอออกไม่ได้)

แซกส้ม ๑ (หลวง) งั้นฉันตา, จะไปหา, แม่ฉัน
ฉันตาก่อน, แม่อย่าโกรธ, ขอโทษย่า (ขึ้น) ไปก็ไป, ใคร
เขาโกรธ, เทียวโทษทา (หลวง) ย่าๆ, ง่ายๆ, ฉันตาที่ ๒
๒ คำเจรจา (ขึ้น) ฉันพนันเสีย ท่านหลวงก็เรีย ๗ เข้าโรง)

ทุกตะ ๑ (ขึ้น) น้ายายแท้ ๗, อ้ายแก่, แร่เข้ามา
หลงนึกว่า, พ่อว่าโฉม, เราโฉมรี กอดเตี้ยมือ, ดื้อค้ำ, คน
พนัน เสียราศี, ขเรอชวา, ไม่น่าชม ไปทำไม, อ้ายแก่,
หาแม่ฉัน ๗ จะย้อ, รักใคร่, เห็นไม่ส่ม ต้องเคื่อนหลาน,
ค้ำมิให้, ไปนิยม อ่อนอารมณ์, ห่วงคู่, จะรู้มา ๗ ๔ คำ
เจรจา (เรีย) ยายอ๋อมมากำชับว่านั่นมหาเดรับไปบอกที่
ห้องแม่ฉันหนา แกถามว่าเมื่อกินไม่ใช้นั้นผิดตัว ๗
ก็พาดโกรธคำ แกก็ดูขึ้นมาว่าพูดดี ๆ สุ่มดีสุ่มห้ำเอง
ตะมาเทียวงานเขาเขา เคยเหะเหจวนจะถึงคบกก็พอ)

เตาต้ม

๒๕

ปีติมาน

ชุดที่ ๗. (ผู้สาว) ฉากในเรือนสาวน้อยเมืองราชบุรีตัว
ละคร มีเจ้าของเรือนขึ้นหน้าเจ้าเรือนหน้าต่าง.

ปิ่นตัดนอก. ๑ (น้อย) ไม่อยากพบ, อยากหลบ, ให้
ดิบดับ อยู่เขาจับ, ดิ้นดวง, หลวงข้า หลงไม่มี, ถูกเมีย,
เดี่ยวปัญญา อายนักหนา, ซดน้ำร้าย, จดหมายเรา เมียเขา
ดำ, ก้นดำ, ไม่ว่าดอก อยากย้อนนอก, ยวนยั่ว, รักผิว
เขา เพราะเชื่อหลวง, ขรรษะวันดี, ดินใจเบา แค้นจะเข้า,
มาหา, ยื้อน้ำเคื่องๆ & คำ เจริญ (คิดจะหลบก็มีวันที่ว่า
จะไปทางไหน พอนายโหม ยิ้มแค่เข้ามา เห็นน้อย
หน้าตาก็ ชงกไม่กล้า โถมกอดเหมือนตรงมา)

บัวเบ๊ ๑ (โหม) แม้จากเพื่อน, เดือนไม่ถึง, เหมือนหนึ่งปี
คิดถึงพี่, ทุ่ก็คิด, ต้องจิตรหนึ่ง ไทรเดช, เสกใจ, จาก
ในเมือง ให้รู้เรื่อง, ว่าจะมา, หาจริง ๆ (น้อยหน้าตัง)

ได้ทั้งโท, ระเดช นาย, ไม่หายหมด ได้ทั้งจต, หมายชู้, ท่าน
 ผู้หญิง เทอคุณ หลวง, ธรรมะวันต์, ฉันทุกยง ก็ต้องนั่ง,
 ให้ดำ, น้ำเจบ แค้น (โฉม) ท่าน หลวงไหน, ใครแน่, จำ
 แม่ขึ้น เมียคนอื่น, ไม่ใช่โฉม, ตะโถม แค้น มี
 เมียพอ, แล้วไม่จ้อ, แม่ขึ้นแทน (ฉอฉน) แม่ขึ้นแม่แน่,
 ไหนไม่รู้, ตูเถิดเอา ฉันทอฉน, หินจะยอน, ให้ช้อขึ้น
 (โฉม) ฉันทเขียนถึง, คนอื่น, แล้วละเอา(ฉอฉน) คงส่งแม่, เอา
 ฉันท, ชนไม่เบา ฉันทก็เอา, ผิดนาย, ชู้ร้ายจริง นายอยากพบ,
 แม่เอา, ฤาหยานาย(โฉม) ม่ายๆ, ชู้, ท่านผู้หญิง ฉันทนึก
 เอา, ว่าฉอฉน, อักขร ทั้ง คงยุ่งยิ่ง, ตะเว, อยาเขาครัน ฯ
 ๓๐ คำ เจรจา(ฉอฉน) ชักก็รู้ว่าไม่มีเมีย ไม่ได้รักแม่เอา
 ขึ้นแต่นึกว่าแม่เอาขึ้นนั้นฉอฉน ทั้งช้อโฉม ไม่ใช่หลวง
 ธรรมะวันต์เพราะต่างดุ่มแลบ้าย หนังสือที่ทั้งไปรสนีย์
 ถึงกันเรื่อรักใคร่ คงกระจายเมืองสนุก ต่างทั้งอายทั้ง ชน

เข้าหากัน โฉมว่าบ้ายประตูบ้าน ฉอ้อนว่าบ้าน ฮาขึ้นแล้ว
ตัวก็ดูร่มโฉมว่าร่วมเก็บตกได้ที่สถานที่ถาม ใครเป็นเจ้าของ
ไม่พบก็เลยถือคติมือมา ฉอ้อนว่า บาปชะไมยร่มเรา
โฉมว่าชะไมย โดยไม่ได้ตั้งใจ ขณะนั้นเสียงหลวง
ธรรมวันต์ เอะ อะมา ฉอ้อนเป็นใจให้นาย โฉม หลบเสียง
รู้ว่าคงใช้ตัวด้วยกันออกไปรับ.)

เจ้าเซ็นต์. ๑ (หลวง) ประทานโทษ,แม่โปรด,บอกตาม
ชื่อตัวแม่ๆ, ชื่อ ฉอ้อน, ชื่อนจะขึ้น (ฉอ้อน) เจ้าคะเจ้าคะ,
เรื่อง หนังสือ,ใช้ชื่อกัน (หลวง) นั้นๆๆ,ฉันจะอธิบาย
โทษเลข, โปรดนี้ย,ที่เมื่อยฉัน (ฉอ้อน) เจ้าคำนั้น, ดังที่นี้,
ไม่มีหาย ประทานโทษ, ผิดตัว, ชั่วหน้าอาย คุณแม่คำ, ทำ
หาย, ก็ส้มควร (หลวง) ที่ฉันมา,หมายความว่า, มาขอโทษ
แม่อย่าโกรธ, เลยหลง, งงกันบ้าน (ฉอ้อน) คุณหลวงคง,
ถูกคุณแม่, คอแยกถอน เพราะหลงเขียน,เขียนบ้าน, โปรด
ขมา. ๑ ๒ คำ เจรจา(ท่านหลวงว่าไม่ถือโทษกำลังพูดกัน

คุณแม่มมทถึงแป๊ะๆเข้ามาต่างตั่งท่าน หลวงเข้ากันฉออัน
หัวร่อตงแอบ)

คางเหต็อง. ๑ (ยม) มัันสาวนี้, หมิน่า, คาหลวงเถร
หกดเมน, ศาตาย, ศกายหา ไชยพุดปด, ตัดๆร้อนๆ, ย้อ
มารยา ไม่หยุดปาก, หากว่า, จับคามือ อี้กรอกอี้กรอก,
อี้กรอก อี้กรอก, ถัดอกดิน หนอยๆ ปัดัน, หน้ทเด้น,
เถ่นแม่ญา ถัดเปเนไร, เปนไป, ไล่ให้บ้อ อี้กระดือ, ถัดอก
ไป, เตะในกรง (หลวง) ไม้ไปแฮ, แม่มม, ไม้ส้มเลี้ย
(ยม) เข้ากระเมี้ย, หน้อยหัว, เปนตัวบั้ง (แม่อาขึ้นออก)
อ้อฉออัน, อาต่อน, คังกะบุง วิกะหลวง, ดงพุง, หนุงกุงแท
(หลวง) เปด้าแม่อา, ภรรยา, ฉั้น หลงเดอะ เชื้อฉั้นเดอะ,
แกก่าตัว, คัดงเลี้ยแย (ยม) หนอยไหนดัว, ไหนดัว, อี้คำแย
ไหนดัวแม่, แดใครๆ, ญไม่กตัว (ขึ้น) นี้ออันเคี้ย, ยอมเปน
เมี้ย, หน้อยเขาญา เขาจะตือ, วาขพรี, แค่นมีฉัว (หลวง)
เปด้าแม่ขึ้น, ยืนนึ่งๆ, อย่าวงนัว (ยม) หนอยอี้ตัว, มเหสี,

ดี ต๊ะมิ่ง ว. ๑๐ คำเจรจา. (ขึ้น กระยมเดย ทเถาะไถ่กัน
 เข็ด ทั้ง ขนบท่าน หลวงอึ้ง ฌอ้อ้นกับนาย โฉมหัวร่อ ทั้ง
 คัดทั้งแข็ง ท่าน หลวง ก็อธิบาย ๆ ทั้งต่าง หอบ ต่างอาย
 นายโฉมอดรนทนไม่ได้ ไผ่ออกมาช่วยชี้แจง ยาย
 อ่อม กระหืด กระ หอบเข้ามาว่าอะไรกันคำรวจเขาเรียกกัน
 ออกต้อๆ เลี้ยงนกหวัด ใน โรงต่าง ยืนยั้งอาย นายโฉม
 อาษาว่า ฉันทไปบอกเขาเองต่างคนร้องว่าดีทีเดียว โฉม
 ว่าฉันทแต่งงานกะแม่ฌอ้อ้นนะ ฤๅดีเทียว ฌอ้อ้นอายนอกนั้น
 ร้องเฮอๆ ดีเทียวทุก ๆ อย่างแะ พันทุกพันร่อน กัน
 ไปที่ ท่าน หลวงหัว ร่อยายอ่อมไม่รู้เรื่องรู้ราวก็พลอย
 เเหอ ๆ ไปด้วย)

มาน กบตจวเรือง

ศุภมัตถุ

